

De gemeente Etten-Leur start met het thema Circulaire economie op de volgende drie manieren:
(1) het beleidsplan circulaire economie geeft aan hoe we in Etten-Leur werken aan deze circulaire economie

(2) het grondstoffenbeleidsplan beschrijft de strategie en maatregelen om te komen tot het optimaal scheiden van herbruikbaar afval (grondstoffen) en vermindering van de hoeveelheid restafval
(3) de realisatie van een circulair ambachtscentrum waar partijen samenwerken aan het realiseren van hoogwaardig product- en materiaalhergebruik.

Alle drie de plannen hebben een gemeenschappelijk doel: producten en materialen langer in de circulaire loop houden. Hierdoor wordt onnodig storten en verbranden voorkomen. Daarom worden alle drie de plannen in één raadsvergadering ter behandeling voorgelegd.

Dit voorstel gaat over het beleidsplan circulaire economie Etten-Leur 2025-2030 (vanaf hier “beleidsplan”).

Beoogd effect en evaluatie:

In 2030 hebben we een 50% circulaire economie en in 2050 een 100% circulaire economie. We volgen de ontwikkelingen van de Rijksoverheid en het PBL om dit eenduidig meetbaar te maken. Tot die tijd monitoren we op projectniveau om de voortgang te bewaken (zie bij kanttekeningen en risico's).

Argumenten

1.1 Beleid geeft invulling aan doelstelling van Raad en college

Zowel in het raadsprogramma als het college uitvoeringsplan is benoemd dat de gemeente Etten-Leur wil toewerken naar een volledig circulaire economie in 2050. Dit beleidsplan geeft invulling aan deze doelstelling en maakt concreet aan welke thema's Etten-Leur gaat werken om aan deze doelstelling te werken.

1.2 Circulaire economie draagt bij aan brede duurzaamheidsdoelstelling

Een circulaire economie draagt bij aan de klimaatopgave, de biodiversiteitsopgave, het creëren van een schoon milieu, een veilige en schone leefomgeving en het bijdragen aan de leveringszekerheid van grondstoffen. Door bijvoorbeeld minder nieuwe grondstoffen te gebruiken, hoeven deze niet gedolven te worden. Dit zorgt voor minder uitstoot, milieuschade, transport etc. Door traditionele grondstoffen te vervangen door biologische, bijv. een biobased woning in plaats van een gemetselde woning, sla je per definitie CO₂ in de biologisch materialen, in tegenstelling tot de CO₂ uitstoot bij de productie van de bakstenen.

1.3 Uitgangspunten

In dit beleidsplan zijn uitgangspunten benoemd. Deze vormen de “haakjes” om circulaire economie bij diverse ontwikkelingen binnen de gemeente te betrekken. Zoals bij het ontwikkelplannen, het straatmeubilairplan, wijkplannen etc.

1.4 Samen met collega's

Circulaire economie is breder dan duurzaamheid. Het thema raakt veel andere werkvelden van de gemeente. Denk aan inkoop, bouwen, bedrijven, inwoners, afval etc. Het beleid is daarom tot stand gekomen in werksessies mét collega's. Dit betekent ook dat collega's op diverse werkterreinen meewerken aan projecten om te komen tot deze circulaire economie. De collega's blijven ook

betrokken bij het thema door het organiseren van bijeenkomsten om onder andere de voortgang van het uitvoeringsprogramma te bespreken.

1.5 Samenhang met andere initiatieven

In de college- en raadscyclus wordt – naast dit beleidsplan circulaire economie – ook het grondstoffen-beleidsplan én het plan voor het circulair ambachtscentrum aangeboden. Dat gebeurt, omdat er een duidelijke samenhang is tussen deze drie initiatieven.

Het Nationaal Programma Circulaire economie benoemt 4 “knoppen” waar aan gedraaid kan worden om uitvoering te geven aan circulaire economie. Dit zijn:

1. Verminderen grondstoffengebruik
2. Vervanging van grondstoffen door secundaire of biograndstoffen
3. Levensduurverlenging
4. Hoogwaardige verwerking

Het Circulair ambachtscentrum draagt bij aan knoppen 1, 3 en ook 4. Het grondstoffenbeleidsplan draagt bij aan knoppen 1 en 4. Het beleid draagt uiteraard bij aan alle vier de knoppen.

2.1 van plan naar uitvoering lange termijn

In de visie zijn de doelstellingen en uitgangspunten omschreven. Om daar te komen zijn acties nodig in de vorm van projecten en middelen. Dit zal nader worden uitgewerkt in een meerjarig circulair uitvoeringsprogramma 2026-2030.

3.1 van plan naar uitvoering korte termijn

Aan het beleidsplan is een uitvoeringsplan 2025 gekoppeld. Hierin staan concrete projecten en plannen die we voor een jaar kunnen onderzoeken, verkennen en/of uitvoeren. Hierdoor blijft het niet alleen bij ambities, maar koppelen we ook projecten aan het bijdragen aan de doelstelling.

Alternatieven/varianten

1.1 Geen beleid vaststellen

Zowel in het raadsprogramma als het college uitvoeringsplan is benoemd dat de gemeente Etten-Leur wil toewerken naar een volledig circulaire economie in 2050. Zonder beleid, richting en uitvoeringsprogramma, zal het lastig zijn om structureel en constructief toe te werken naar een circulaire economie.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Monitoring

Het blijkt erg complex om de mate van circulariteit goed vast te stellen. We sluiten daarom nu aan op de nationale voortgang van het Nationaal programma circulaire economie, die verzorgd wordt door het Planbureau van de Leefomgeving. We verwachten dat de Rijksoverheid op termijn tools of specifieke data beschikbaar stelt aan overheden en organisaties om de circulariteit te “meten”.

Voor nu bewaken de voortgang op projectniveau.

Toelichting

Financiële toelichting

Dit plan heeft geen directe financiële gevolgen. Het kan wel zijn dat door circulariteit een rol te geven binnen projecten, er andere kosten komen kijken bij een investering. Dit kan overigens ook betekenen dat er andere winsten zijn die niet in euro's uit te drukken zijn (zoals gezondheidseffect of CO2 besparing).

De gemeente maakt ook gebruik van de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Binnen deze regeling kunnen de financiële middelen – binnen voorwaarden – ook aangewend worden voor circulaire economie.

Juridische toelichting

Er zijn geen juridische gevolgen.

Personele toelichting

Dit voorstel heeft geen directe personele gevolgen. De kennis die binnen de organisatie door collega's opgedaan moet worden, moet gezien worden als ontwikkeling van de collega's op de toekomst. Dit kan binnen de reguliere capaciteit opgevangen worden.

Duurzaamheid

Uit het Nationaal programma circulaire economie leren we, dat veel natuur- en milieuproblemen voortkomen uit een verspillende omgang met grondstoffen op het gebied van voeding, energie en producten. Met een circulaire economie wordt het grondstoffengebruik en de negatieve effecten hiervan (zowel in Nederland als in productielanden) sterk verminderd. Een circulaire economie levert daarmee een belangrijke bijdrage aan vier grote maatschappelijke opgaven:

1. Het tegengaan van klimaatverandering, door broeikasgasemissies te voorkomen tijdens het maken en gebruiken van producten en na het einde van de levensduur.
2. Een schoner milieu en een schonere leefomgeving (een betere lucht-, water- en bodemkwaliteit), door minder primaire-grondstoffengebruik en schadelijke effecten hiervan bij de winning en verwerking, door zo mogelijk (zeer) zorgwekkende stoffen (ZZS) uit te faseren en door zwerfafval te voorkomen.
3. Het herstel van biodiversiteit, door minder landgebruik voor primaire-grondstofwinning en -teelt, minder uitstoot van vervuilende stoffen naar de lucht (waaronder CO₂), het water en de bodem tijdens het productieproces, gebruik en afvalfase en minder verdroging.
4. Een grotere leveringszekerheid van grondstoffen (onder meer voor nieuwe energietechnologieën), door waardebehoud centraal te stellen en grondstoffen dus hoogwaardig opnieuw te gebruiken. Dit geldt in toenemende mate ook voor schoon zoetwater

Planning

Het beleidsplan geldt voor de jaren 2025 tot en met 2030.

Communicatie en participatie

1. Na vaststelling van het beleid zal deze op www.etten-leurmakenwesamen.nl geplaatst worden, zodat eenieder er kennis van kan nemen
2. In het proces om te komen tot dit beleid heeft geen participatie plaatsgevonden. Op het moment dat we aan de slag gaan met het uitvoeringsplan, zoeken we de concrete samenwerking met stakeholders op. Per project is dit verschillend en sommige projecten zijn alleen intern gericht.

Bijlagen

1. Beleid Circulaire economie Etten-Leur 2025-2030
2. Uitvoeringsprogramma circulaire economie 2025

Etten-Leur, 6 mei 2025

burgemeester en wethouders,

drs. C. (Cor) Smits
gemeentesecretaris

drs. M.C. (Marina) Starmans-Gelijns
burgemeester